

АНОТАЦІЇ

I секція. Метафізичні інтенції вітчизняної філософії

Цветков О. П. Вітчизняна філософія як філософська проблема // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 4.

У статті зроблена спроба представити вітчизняну філософію у вигляді сукупності основних її концептів, розглянутих у формі антиномій. Вказані напрями і можливості вирішення описаних антиномій.

Ключові слова: антиномія статусу філософії, антиномія всеєднання, антиномія свободи, антиномія смислу.

Волгогонова О. Д. Філософія для суспільства або філософія для себе? // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 9.

У статті розглянута проблема самовизначення вітчизняної філософії. З цією метою здійснена коротка реконструкція вітчизняної філософії через зіставлення її зовнішньої та внутрішньої історії.

Ключові слова: філософія в духовному житті, внутрішній і соціальний аспекти філософії.

Лазарєв Ф. В. Мудрість для слов'янського вибору // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 11.

У статті поставлено питання про можливість слов'янського світу висунути і реалізувати позитивну культурно-історичну ініціативу в умовах необхідності здійснення доленосного вибору. Пропонується позитивний сценарій потрібного майбутнього.

Ключові слова: традиція, мудрість, стратегії виживання.

Аляєв Г. Є. Про можливість і неможливість релігійної філософії (досвід С.Л.Франка) // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 14.

У статті досліджується феномен обґрунтування С.Л.Франком статусу релігійної філософії на основі «логічно-інтуїтивної єдності логіки та інтуїції».

Ключові слова: релігійна інтуїція, інтуїтивні основи логічної думки, раціональне збагнення раціонально незбагненного.

Степаненко І. В. Пізнавальні можливості віри і розуму у філософській концепції Л.Шестова // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 17.

У статті поставлена проблема інтерпретації шестовського співвідношення розуму - необхідності і віри - свободи.

Ключові слова: віра, розум, свобода, необхідність.

Возняк В. С. Проблема співвідношення розсудку і розуму у філософії С.М.Булгакова і В.Ф.Ерна // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 18.

У статті аналізуються тонкі відмінності і нюанси на теренах тих значень, що осягаються зусиллями розсудку і розуму.

Ключові слова: Ratio, Логос, розсудок, розум.

Окороков В. Б. Про «відкритість» сучасної свідомості (проблема «відкритості» мислення в творчості Л.Шестова і інших мислителів ХХ століття // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 21.

У статті досліджується властивий сучасній західній філософії феномен «відкритості» свідомості, який, як показав автор, вперше був описаний Л.Шестовим.

Ключові слова: «відкритість» свідомості, правило «відкритості».

Архангельська А. С., Трофимов А. А. Співвідношення релігійного і світського миру в творчій долі Володимира Соловйова // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 23.

У статті поставлена проблема співвідношення релігійного і світського в житті і творчості В.Соловйова.

Ключові слова: релігійне і світське.

Євтушенко Р. О., Пронякін В. І. Християнство: богослів'я і філософія. Західно-східні паралелі // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 24.

У статті досліджується проблема «виживання» і адаптації християнської, головним чином, православної, філософії, а також богослів'я - в культурному середовищі постмодерна.

Ключові слова: віросповідний символізм, метафізика.

Оленіч Т. С. Трансформація російського релігійного сектантства в творчості російських релігійних філософів (філософсько-культурологічний аспект) // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 27.

У статті розглядаються оцінки феномена російського релігійного сектантства, виказані В.Соловйовим, Ф.Достоевським, М.Бердяєвим і В.Розановим.

Ключові слова: російське сектантство, «російська віра».

Прокопенко В. В. Лев Шестов про подолання метафізики // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 29.

У статті досліджується критика Л. Шестовим метафізичного розуму європейської філософії з позицій метафізики «безгрунтовності».

Ключові слова: метафізика, метафізичний розум, метафізична аксіоматика.

Бесарабова М. Л. Філософські прозріння Л.Шестова в контексті сучасної «філософії нестабільності» // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 31.

У статті обгрунтовується думка про виправданість нерационального аргументування на шляху раціонального пізнання істини – з посиланням на позицію Л. Шестова.

Ключові слова: філософія нестабільності, філософія безгрунтовності, нова раціональність.

Сацук І. К. Проблема імяслав'я, як неklasичної передумови у Павла Флоренського // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 34.

У статті досліджується феномен імяслав'я в інтерпретації Павла Флоренського за допомогою аналізу його філософії мови, що дозволило автору увійти до сфери ісихастських коннотацій.

Ключові слова: мовчання, імяслав'я, синергія, слово.

Петрушин О. О. Філософія М.О.Бердяєва в метафізичній опозиції «Схід-Захід» // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 36.

У статті аналізуються когнітивні та гностичні крайнощі метафізичного універсалізму в руслі ідей М. Бердяєва.

Ключові слова: метафізичне мислення, світоглядні установки.

Титаренко С. А. Релігійна філософія Миколи Бердяєва // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 39.

У статті досліджується спроба російської самосвідомості пояснити трансцендентну реальність із позицій християнства на прикладі релігійної філософії М.Бердяєв.

Ключові слова: трансцендентна реальність, містика і творчість.

Океанська Ж. Л. Космологічний статус мови в «Філософії імені» С.М.Булгакова // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 41.

У статті обґрунтовується онтологічна концепція С.М.Булгакова про мову як про бутеву, а не просту знакову систему.

Ключові слова: антигностичний космологізм, мова і космос, антропокосмізм реальності.

Шичаніна Ю. В. Іншомірна людина: вітчизняна філософія у пошуках антропологічної міри. // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 44.

У статті аналізуються декілька метаантропологічних моделей розуміння людини і міри людського, обґрунтовується актуальність ідеї іншомірності.

Ключові слова: іншомірність, метаантропологія.

Корабльова В. Н. Ідея поколінь у супраморалізмі М.Ф.Федорова: сучасний контекст // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 46.

У статті відтворюється актуальний контекст відомої ідеї М.Ф.Федорова про солідарність поколінь як єдину можливість досягнення реального безсмертя людства.

Ключові слова: супраморалізм, єдність поколінь.

Кушнарєнко Я. В. Аксиологія М. О. Лоського в контексті розрізнення класичної і некласичної раціональності // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 49.

У статті аналізується зміст поняття цінності в контексті суцього і належного на фоні класичної і некласичної раціональності.

Ключові слова: цінність, належне, належне і суще.

Александрова О. С. Зміст категорії господарства у творчості С.М.Булгакова // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 54.

У статті розглядається булгаківське визначення поняття господарства в контексті його «Філософії господарства».

Ключові слова: господарство, онтологічне коріння господарства.

Степаненко М. Д. Філософська антропологія Л.Шестова: можливості інтерпретації у творчому полі життєвої компетентності особи // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 53.

У статті проводиться дослідження реценції філософсько-антропологічних ідей Л.Шестова в контексті проблемного поля життєвої компетентності особи.

Ключові слова: життєва компетентність особи.

Лимаренко А. С. Проблема «богочеловечества» і смислу життя в російській філософії М.О.Бердяєва // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 55.

У статті аналізується філософська антропологія М. Бердяєва, в основі якої людина, що поєднує в самому собі Бога і свободу.

Ключові слова: «богочеловечество», свобода, творчість.

Жук І. В. Інформаційне суспільство або «тьма» Просвітництва? (Після «Сутінків Просвітництва» В. В. Розанова) // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 57.

У статті досліджується сучасні колізії феномена регресу Освіти в тому смислово-контексті, який був заданий В. В. Розановим.

Ключові слова: міф Просвіти, інформаційне суспільство.

Дубровіна К. О. Здатність духовного пізнання у філософських концепціях П. Юркевича та М. Бердяєва // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 62.

У статті аналізується можливість пізнання того, що знаходиться за межами людських відчуттів і розуму - з позицій П. Юркевича і М. Бердяєва.

Ключові слова: розум, інтуїція, віра, знання.

Мінєєв Р. С. Войно-Ясенецький і Папос: світоглядні альтернативи // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 64.

У статті проводиться порівняння двох різних за своєю спрямованістю і за змістом світоглядів.

Ключові слова: енергія, початок світу, воля, любов.

II секція. Методологія і семіотика

Шоркін А. Д. Генезис означування // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 67.

У статті досліджується феномен означування на тлі короткої реконструкції поглядів традиційної гносеології і феноменології. Пропонується власна ідея побудови процесів означування. Проблема у цілому формулюється як антропологічне і генетичне розширення гносеології.

Ключові слова: означування, міф, антропологічні і генетичні підстави гносеології.

Бакуменко В. Д., Руденко О. М. Інноваційні фільтри як інструмент забезпечення новизни наукового дослідження // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 71.

В статті розглядається зв'язок рішення наукової проблеми з розробкою нової теорії, науковою новизною як способом виходу зі старого знання з метою відкриття, розробки або формування нового знання.

Ключові слова: новизна, наукове дослідження, інновація, фільтри.

Загороднюк В. П. Російський космізм і філософія науки // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 73.

В статті робиться спроба довести, що російський космізм В. Вернадського, В. Докучаєва, К. Ціолковського, А. Чижевського з'явився своєрідною передумовою нового постнекласичного образу науки.

Ключові слова: гносеологія, гуманізація науки, космізм, позитивізм.

Кизима В. В. XXI століття: вичерпання науки як завершення метаісторичного циклу соціуму // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 76.

В порівняльній перспективі розглядаються особливі характеристики класичної науки, некласичної науки, постнекласичної науки. Особливу увагу надається тоталогії як перспективному напрямку знання.

Ключові слова: наука, метафізика, тотальність, наукова картина світу, тоталлогія.

Гусаченко В. В. Проблема унікальності в техногенній цивілізації і методології XXI століття // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 78.

За допомогою співвідношення філософської спадщини Л. Шестова з теорією пізнання і методологією науки XXI століття, автор аргументує свою позицію про те, що розум, смисл, інтуїція все більш домінують над методом, але зовсім не позбавляються від нього.

Ключові слова: розум, техногенна цивілізація, інтуїція, унікальність, пізнання.

Ратніков В. С. Про статус синергетичного підходу в сучасній методологічній культурі // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 82.

Аналізується статус синергетичного підходу в сучасній методології науки, виявляються внутрішні труднощі і зовнішні перешкоди в становленні синергетики як глобальної методології.

Ключові слова: синергетика, глобалізація, моделі, теорія самоорганізації.

Смірнов Г. С. Ноосферна історія: філософський універсум В.І.Вернадського // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 83.

Через освоєння ноосферної парадигми автор по-новому інтерпретує традиційні форми розуміння історичного процесу, історичної свідомості і історичної діяльності.

Ключові слова: ноосфера, історія, діяльність, інформація, парадигма.

Смірнов Д. Г. Універсальна (ноосферна) семіотика // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 84.

Аналізується позиція знака в універсумній семіотичі. Відокремлюються чотири етапи історії людської цивілізації: онтологія знака, гносеологія знака, аксіологія знака і праксеологія знака.

Ключові слова: знак, семіотика, ноосфера, універсум, інформація.

Кудряшова Т. Б. Про модифікації модусів свідомості: футурологічний аспект // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 87.

Досліджуються сучасні засоби комунікації, в яких все більш домінує синтетичний аудіо-відеозапис, що сполучає в собі різнорівневі вербальні та звукові знаки й символи, що спричиняє модифікацію свідомості індивіда.

Ключові слова: модуси свідомості, знак, комунікація, символ.

Нікітіна В. В. Методологічна цінність філософських роздумів Л.Шестова для пізнання сучасного суспільства // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 89.

Однією з ключових ідей в роботах Л.Шестова з методології можна вважати твердження про те, що необхідність трансцендентальної пізнавальної діяльності є основою джерел і стимулів активізації різних підходів у соціальному пізнанні.

Ключові слова: пізнання, істина, трансцендентальність, віра.

Юркевич Є. Н. Феноменологія герменевтики і філософія мови Г.Шпета // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 92.

При порівнянні традицій герменевтичної феноменології М. Гайдеггера і Г.Шпета, автор приходиться до висновку, що Г.Шпет виправдовує існування особливої східно-слов'янської герменевтики.

Ключові слова: феноменологія, герменевтика, значення, культура, мова.

Кривцова Л. О. Щодо семіотичної специфіки образотворчого мистецтва // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 92.

Автор статті розглядає художній знак, як щось, що не повідомляє готового значення, а пропонує «відкритий» смисл, досягти якого можна лише через розуміння того, як влаштовано твір, саме в цьому і міститься своєрідна логіка смислу.

Ключові слова: розуміння, значення, художній знак, текст.

Кулікова Т. М. Негомогенність в мережах бінарних опозицій // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 96.

В статті розглядаються значущі культурні і філософські опозиції: релятивізм і універсалізм, індивідуалізм і колективізм. Авторка підкреслює недовірливість такої методології для вивчення процесів сучасного світу.

Ключові слова: методологія, бінарні опозиції, гомогенність.

Павлов В. Л. Про деякі особливості сучасної філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 98.

Автор критикує модні напрями сучасної філософії за панування безсистемного і розмитого плюралізму, за недостатність вчень енциклопедичного характеру і зайву спеціалізацію філософських досліджень.

Ключові слова: плюралізм, методологія, енциклопедичність.

Тарасенко І. В. Проблема символу у вітчизняній філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 100.

В статті автор визначає вітчизняну традицію вивчення символів, особливий акцент робиться на символізмі Г. Сковороди і З. Аверінцева. Через дослідження символів можливо обґрунтовано тлумачити основи буття і знання людини, культури в цілому.

Ключові слова: символ, Біблія, Софія.

Тимофеев М. Ю. Семіотика в національних дослідженнях // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 103.

За допомогою семантичних, синтаксичних і прагматичних характеристик аналізу практик соціального конструювання національного дискурсу будується розуміння специфіки формування семіосфери нації.

Ключові слова: нація, семіосфера, конструювання, росіяни в Україні.

Чудомех В. М. «Неоматеріалізм» і перспективи постнатурфілософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 104.

На основі «неоматеріалістичного підходу» до «Ідеї природи», автор прогнозує появу декількох різних картин світу: природничо-наукової, картини «ідеї Всесвіту» і «Бінарної картини всесвіту».

Ключові слова: істина, картина світу, неоматеріалізм, бінарність.

Товарниченко В. О. Роль раціональності у філософії господарства та права // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 107.

В статті, за допомогою вивчення текстів С.М. Булгакова, формується висновок про те, що раціональність виявляється необхідною умовою успішної господарської діяльності держави.

Ключові слова: раціональність, мораль, право, господарство.

Микитенець О. Ю. Проблема методу в сучасній вітчизняній філософській антропології // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 109.

Аналіз вітчизняної методологічної традиції автор починає з вивчення «діалогічного підходу» М. М. Бахтіна, продовжує крізь призму аналізу інтервальної методології Ф. В. Лазарева і концентрує особливу увагу на маргінальній антропології С. П. Гуріна.

Ключові слова: гуманітарна методологія, інтервал, маргінальність, діалог.

Овчеренко О. В. Онтологічний релятивізм у філософії мови Уїлларда Куайна // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 111.

В статті за допомогою аналізу конкретного прикладу висловлюються головні концепції мови У. Куайна: принцип невизначеності перекладу, принцип невизначеності теорії досвіду, принцип невизначеності зазначення і принцип онтологічної відносності.

Ключові слова: мова, сегмент, схема, релятивізм.

Кабачевська К. В. До питання про визначення хвильових процесів в суспільному розвитку // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 113.

Авторка стверджує, що деякі фізичні поняття й терміни, будучи коректно адаптованими щодо відповідних смислових контекстів можуть бути використані при аналізі соціальних процесів.

Ключові слова: хвиля, соціум, тренд.

Панасенко О. І. Порівняльний семантико-етимологічний аналіз термінів «мудрість» і «Софія» // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 115.

Автор розводить ці філософські терміни на підставі базової різниці в етимології і філософських культурах Заходу і Сходу. Вітчизняна філософія вивчала софіологію, тоді як «мудрість» була словом повсякденної мови.

Ключові слова: мудрість, Софія, етимологія, значення.

Атік А. А. Мусульманський Схід і християнський Захід: дві парадигми взаємного сприйняття // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 118.

Авторка стверджує, що існуючі сьогодні образи культури «Іншого» є задалеки від адекватного сприйняття, вони обтяжені численністю негативних стереотипів. Змінити ситуацію можливо за допомогою трансформації імагінативної парадигми в когнітивну.

Ключові слова: Інший, імідж, парадигма сприйняття, ідентичність.

III секція. Культура й етика

Берестовська Д. С. Естетика П. А. Флоренського // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 121.

В статті розглядаються естетичні переконання філософа ХХ століття П. Флоренського, які склалися під впливом ідей неоплатонізму і патрістики і стали втілен-

ням духовного досвіду російського православ'я і староруської художньої традиції. В статті зроблено акцент на те, що естетичне у П. Флоренського пов'язане з поняттям духовності. З цієї позиції розглянута категорія символу П. Флоренського у феноменологічному і онтологічному розумінні та виділені художні символи як вершина прояву природи символізму.

Ключові слова: естетичне, символ, символізм.

Воеводін О. П. Регулятивна функція естетичного // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 129.

В статті аналізується місце, яке займають естетичні процеси серед соціальних інститутів, керівників масовою поведінкою людей. Естетична діяльність представлена як спеціалізована сфера штучного збудження емоцій, що робить її найважливішим соціальним механізмом пізнання, відбору і культивування соціальних форм чуттєвості, що відповідають потребам соціального розвитку.

Ключові слова: естетична діяльність, соціальні інститути, регулятивна функція.

Зіннурова Л. І. Культуротворча функція православ'я у вітчизняній філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 130.

Стаття присвячена благотворно-усмиряючому, ушляхетнюючому впливу православ'я на культуротворчий процес і руську філософську думку як виразу високого духу російської народної релігійності.

Ключові слова: російська філософія, православ'я, культуротворчий процес.

Савельєва М. Ю. Міфічний характер «етичного повороту» у філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 133.

Стаття присвячена створенню у філософії постмодерна універсальної технології етичного мислення як технології поведінки, дискурс навкруги якої утворює сферу прикладної етики і є одним із проявів загального «міфічного повороту» в раціональності.

Ключові слова: філософія постмодерна, прикладна етика, технології поведінки.

Худякова Н. Л. Структурно-генетична концепція цінностей // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 136.

В статті розглянуті результати досліджень груп теорій цінностей, що мають відношення до груп теорій аксіологічного трансценденталізму, аксіологічного нормативізму та аксіологічного психологізму, які показали, що одержані дані в цілому не суперечать структурно-генетичній концепції цінностей, але указують на те, що достатньою підставою виникнення цінностей може вважатися тільки онтологічна підстава.

Ключові слова: концепція цінностей, структурно-генетична концепція, онтологічна підстава.

Бельський І. С. Етичний універсалізм і абсолютні цінності // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 138.

В статті затверджується, що розвиток техногенної цивілізації привів до ситуації, коли поодинокий вчинок окремої людини може зумовити долю всього людського роду. Очевидна суперечність між різноманітними окремими соціально-груповими системами моральних норм і загальнолюдськими наслідками їх реалізації народжує потребу в пошуку універсальних етичних норм. Представлений в статті підхід до аналізу феномена абсолютних цінностей можна розглядати як альтернативу традиційному етичному універсалізму.

Ключові слова: етичний універсалізм, абсолютні цінності, індивідуальні цінності.

Курьянова І. О. Життєтворчість: філософія реальності // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 141.

В статті затверджується, що сучасна філософія постнекласичного періоду виступає в основному в життєвій та ситуативній формі свідомості – у формі практичного філософствування суб'єктів. В ситуації нестабільного стану культури зростає роль філософської творчості суб'єктів як реального інструменту розвитку суспільства.

Ключові слова: філософія постнекласичного періоду, практичне філософствування суб'єктів, життєтворчість.

Бистрова С. П. Поняття «гуманізм»: класична і культур-антропологічна інтерпретація // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 145.

В статті розглянуто поняття «гуманізм» в класичній, некласичній і етнологічній інтерпретаціях. Ці три види гуманізму інтегрують і просувають людське пізнання в трьох напрямках: в просторовому відношенні; в наборі засобів дослідження; і в «демократичному».

Ключові слова: гуманізм, класичний вид гуманізму, етнологічний підхід.

Макогонова В. В. Шестов та проблема взаємодії філософії і літератури в сучасній культурі // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 147.

Стаття присвячена аналізу актуальної проблеми взаємодії філософії та літератури і осмисленню ества філософії через визначення форм її взаємодії з мистецтвом на прикладі російської культури Срібного століття і, зокрема, творчості Л. Шестова – оригінального мислителя неакадемічного типу.

Ключові слова: філософія, література, творчість Л. Шестова.

Наливайко І. М. Засоби тематизації повсякденності в російській та західній філософських традиціях // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 149.

В статті розглядається феномен повсякденності в діалозі різних культурних і філософських традицій, що дозволило автору виділити як онтологічний, так і культурологічний зрізи проблеми. В центрі уваги – філософія повсякденності В. Розанова як найяскравіша версія даної теми в просторі російській культурі.

Ключові слова: сучасна філософія, феномен повсякденності.

Кулсарієва А. Т. Переклад як феномен діалогу культур // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 151.

В статті розглядається переклад як вид духовної діяльності людини, дається філософсько-культурологічний аналіз перекладу. Автор статті затверджує, що переклад – один із каналів комунікації культур, здатний стати засобом зближення національних культур, їх взаємного збагачення.

Ключові слова: діалог культур, переклад, національна мова.

Шевцов С. В. Міфологічні підстави трагедії Софокла «Цар Едіп» // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 152.

Стаття присвячена проясненню трансцендентально-антропологічних підстав поетичного мислення. На думку автора, міф про Едіпа задає одну з парадигм європейської культури: метафізичний зміст його трагічної долі – це трагедія самопізнання.

Ключові слова: міф, трагедія, самопізнання.

Архангельська А. С. Інтегративна роль ціннісної функції філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 155.

В статті розглядається проблема етики, як душі аксіології, а аксіології як найважливішої функції філософії, оскільки їй належить об'єднувальна роль у всій культурі гуманітарного знання.

Ключові слова: цінності, етика, аксіологія.

Бондар С. І., Бондар Т. О. Категорія «благо» в утопічному часі: досвід (не) утіленості // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 157.

В статті автори показують, що утопічний час тісно пов'язаний з «чистою» позаісторичною дійсністю, яка безпосередньо впливає на інтерпретацію дійсності і, відповідно, на утіленість/неутіленість утопічного блага.

Ключові слова: благо, утопія, утіленість.

Баєва Л. В. Цінності людини як чинник свободи // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 159.

Стаття присвячена філософсько-антропологічному дослідженню відвертості природи людини і ціннісним підвалинам його діяльності. Всі види цінностей розглядаються автором як пов'язані з вирішення ключових проблем існування. Створення екзистенціальної аксіології сприятиме, на думку автора, затвердженню духовної свободи індивіда.

Ключові слова: цінності, свобода, екзистенціальна аксіологія.

Осетрова О. О. Проблема смерті та самогубства як наслідок ускладнення людської організації // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 162.

В статті важливим моментом виступає те, що самогубство – це сегмент феномена смерті в цілому, і один із шляхів подолання зростання кривої самогубств повинна стати одночасна націленість на духовне людини і суспільства, відкритих для взаємного діалогу, що припускає розуміння і участь обох сторін.

Ключові слова: безсмертя, смерть, суїцид.

Парамонова С. П. Творчість, прагматика і гедоніка як етичні універсалії в оцінці фаворитизму // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 164.

Стаття присвячена проблемі типологізації етичної свідомості, основою якої виступають етичні універсалії. Типи моральної свідомості – комюотарист, прагматик, гедоніст, на думку автора, є конструктами, які більш-менш адекватно відображають реальність.

Ключові слова: моральна свідомість, етичні універсалії, фаворитизм.

Савостьянова М. В. Наука як цінність, як ідея і як факт // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 167.

Стаття присвячена проблемі цінності науки в контексті осмислення кризи сучасної свідомості. Розглядаючи науку в системі гуманістичних цінностей, автор, визначаючи сутність гуманізму як певного типу світогляду, приходять до висновку про протистояння гуманізму і науки в умовах кризисогеного розвитку нашої цивілізації.

Ключові слова: цінність, гуманізм, наука.

Барикин Ю. В. Гуманізація суспільного розвитку як закономірність // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 169.

Стаття присвячена вирішенню філософією однієї з головних задач – пошуку гармонійної людини і людяності. В статті простежується історія розвитку гумані-

стичних ідей і робиться висновок про необхідність формування усвідомленого ціннісного відношення людей до природи, суспільства і до самих себе як умови справжнього людського існування.

Ключові слова: цінності, гуманізм, людяність.

Ерофеева К. Л. Родова та індивідуальна сутність людини: діалектика загального і одиничного // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 172.

В статті розглядається проблема людської суті у взаємозв'язку родового і індивідуального в ній. Автор робить висновок про мінливість індивідуальної і родової сутності людини, але вважає її досягнення все-таки можливим.

Ключові слова: індивідуальна сутність, родова сутність людини, мінливість.

Казанцева С. А. Проблема духовного в контексті сучасної культури та цивілізації // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 175.

У статті аналізується стрімке згасання духовності внаслідок наступу цивілізації на культуру.

Ключові слова: цивілізація, культура, духовність.

Переход С. О. Характеристика абсолютного Добра в російській релігійній філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 175.

Стаття присвячена дослідженню етичних аспектів людського буття в роботах російських релігійних філософів Срібного століття.

Ключові слова: добро, моральність, релігія.

Брижань О. Ю. Російські філософи про умогляд у фарбах // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 178.

Стаття присвячена дослідженню російським релігійним філософом початку двадцятого століття П. Флоренським проблеми існування релігійного живопису і її особливостей.

Ключові слова: іконографія, пряма і зворотна перспектива.

Куровська О. С. Символ як універсальна категорія розуміння культури // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 179.

В статті символ розглядається у зв'язку з проблемами культурного контексту, що дозволяє автору тлумачити його як специфічно людський, діяльнісно зорієнтований феномен.

Ключові слова: культура, універсальна категорія, символ.

Могдальова І. В. Проблема суїциду: аксіологічний аналіз // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 181.

Стаття присвячена одній з основних проблем філософії – проблемі людини і його природи. В статті аналізується «типаж» самовбивці. Йдеться про вибір людиною власного «Я», тобто життєвого стилю і системи цінностей.

Ключові слова: аксіологія, природа людини, суїцид.

Сероштан С. І. Маска і її місце в тріаді «лик-лицо-личина» // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 182.

Стаття присвячена аналізу сутності маски в культурі і вчення П. Флоренського про три рівні явлення абсолютного в емпіричній особистості.

Ключові слова: культура, особистість, маска.

Подольська Т. В. Філософія нарративу та проблема ідентичності // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 184.

Стаття присвячена аналізу нарратива як засобу організації тексту в культурі постмодерна та форми дискурсу, що має відношення до персонального життя людини.

Ключові слова: нарратив, проблема ідентичності, культура постмодерна.

Зайцев К. О. Формування світської моральної свідомості та його проблеми // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 187.

Стаття присвячена актуальній для сучасного суспільства проблемі формування і функціонування світської моральної свідомості, а також аналізу проблем, з якими сучасна світська моральна свідомість стикається.

Ключові слова: світська моральна свідомість, релігійна свідомість, секулярна культура.

Нікішина Н. В. Проблема сублимації любові // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 189.

Стаття присвячена одній з центральних проблем екзистенції – сублимації потреб і цінностей, а саме, процесу сублимації любові як базової цінності особистості.

Ключові слова: екзистенція, любов, сублимація.

Лісіцина О. Ю. Символіка кольору і світла в живописі Феофана Грека // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 190.

В статті розглядається проблема символу як посередника між світом «горним» і «дольним». Проблема світла і кольору як модифікації і реалізації «прекрасного», що відіграла особливу роль у візантійській естетиці, аналізується в статті на прикладі творчості найвидатнішого іконописця, що з'єднав візантійську і староруську традиції, Ф. Грека.

Ключові слова: символ, іконопис, світло, колір.

Чупахіна І. В. Взаємодія культури і субкультур (ціннісний рівень) // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 192.

У статті аналізується співвідношення культури і субкультур на основі аксіологічного підходу щодо тлумачення цієї проблеми. Пропонується типологія субкультур на підставі їхніх відносин до світогляду, з одного боку, і до дійсності - з іншого.

Ключові слова: субкультура, субкультурне середовище, цінності.

Турнетко А. С. Любов як етична універсалія // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 195.

В статті у якості етичної універсалії розглядається любов до Бога, до людей та себелюбство. Автор затверджує, що любов є етичною універсалією, оскільки вона нерозривно пов'язана з цариною моралі і моральності.

Ключові слова: любов, мораль, моральність, етичні універсалії.

IV секція. Політична філософія

Малафєєв Л. Ф., Лукаш В. Я. Соціальна безвихідь неолібералізму // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 197.

В тезах розглядаються результати реалізації програм сучасного неолібералізму в Україні та розвинених країнах Заходу, робиться висновок про те, що неолібералізм привів до глибокої кризи суспільної свідомості та масової соціальної знедоленості населення.

Ключові слова: неолібералізм, демократія, соціальні цінності, відчуження.

Войтович Р. В. Цивілізаційні стандарти та модернізаційні концепти формування принципу відкритості в політичній філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 199.

В тезах розглядаються гносеологічні можливості сучасної політичної філософії в умовах процесів глобалізації і модернізації.

Ключові слова: цивілізаційні стандарти, глобалізація, модернізація, політичний концепт, діалог.

Шрейдер В. Ф. Суспільна експертиза як форма цивільної дії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 201.

Суспільна експертиза розглядається як одна з форм громадянських ініціатив, як база умова формування громадянської згоди й становлення громадянського суспільства

Ключові слова: експерт, суспільна експертиза, цивільна ініціатива, цивільна згода, цивільна дія.

Гонюкова Л. В. Відкритість і прозорість у створенні політики як нова парадигма вітчизняної політичної філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 207.

В тезах досліджується зміст концептів «відкритість» і «прозорість» в політичній філософії ХХ в., а також їх значення в політичному дискурсі сучасної України.

Ключові слова: політичний дискурс, відвертість, прозорість, комунікація, цінності, система.

Кузьмін М. М. Суспільство та культура: дослідження абстракції або ідеологічні орієнтації? // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 209.

В тезах аналізується дві моделі дослідницьких практик в соціальних науках: соціоцентризм і культуроцентризм, аналізуються питання ідеологічного протистояння в методологічних суперечках.

Ключові слова: соціоцентризм, культуроцентризм, цінності, лібералізм, консерватизм.

Кузьмін П. В. Суперечності опозиційної політичної діяльності в сучасній Україні та деякі шляхи їх вирішення // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 212.

В тезах розглядаються деякі аспекти опозиційної політичної діяльності в період президентства В.А. Ющенко.

Ключові слова: опозиція, політична діяльність, політичний режим, авторитаризм, бюрократія.

Ніколко М. В. Дослідження сучасної політичної культури: актуалізація образу Трікстера // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 214.

В тезах вивчається образ Трікстера як сучасного типу культурного героя на пострадянському просторі, формулюється висновок, що активізація даного образу знаменує собою факт завершення культурного переходу.

Ключові слова: політична культура, культурний герой, пострадянська і протодемократична культура, культурний перехід.

Павлов Ю. В. Синергетичні моделі в сучасній політичній філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 216.

В тезах розглядаються методологічні досягнення теорії самоорганізації в системному аналізі політичного життя суспільства, що дозволяє осмислити і охарактеризувати мікрофізику політичного порядку, пояснити його закономірності.

Ключові слова: синергетика, аналіз, нелінійні процеси, структурна впорядкованість, біфуркація.

Крилов В. С. Слово і вчинок у політиці: реалізація деяких природжених програм соціальної поведінки // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 218.

В тезах розглядаються гносеологічні можливості біополітики у вивченні утворення соціальних структур і соціальних процесів.

Ключові слова: біополітика, етологія, домінуюче положення, лідерство.

Мезенцев Ю. Л., Мезенцева В. Д. Методологічні основи нації і національних відносин // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 223.

В тезах здійснюється аналіз природи націй і національних відносин з позицій «Філософії гармонії» В. Н. Сагатовського. Обґрунтовуються переваги даного методологічного підходу.

Ключові слова: нація, національні відносини, етнос, громадянське суспільство, культурна спільність, цінності, гармонія.

Крет В. М. Крим на шляху глобального проникнення Заходу до південних кордонів України і Росії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 226.

В тезах розглядається геополітичне положення Криму з стародавніх епох до теперішнього часу.

Ключові слова: Крим, геополітика, російська політика, національні інтереси, експансія.

Дюльберова Л. Я. Політичний розвиток і національна інтеграція в Україні // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 227.

В тезах вивчаються тенденції розвитку української політичної системи, особлива увага надається змісту взаємостосунків між державою і суспільством.

Ключові слова: громадянське суспільство, «тіньювізація» суспільства, діалог, національна інтеграція, соціополітичні трансформації.

Гадеев А. В. Філософський аналіз гітлерівської доктрини національно-державних інтересів Німеччини // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 230.

В тезах розглянута ідеологічна база нацистської держави в Німеччині, проаналізована концепція «нового порядку» в зовнішній і внутрішній політиці А. Гітлера.

Ключові слова: ідеологія, політика, націонал-соціалізм, війна, теорія расової переваги.

Мітіна І. В. Концепції справедливого суспільства: ретроспектива двох традицій російської філософії // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 233.

В тезах аналізується концепт «справедливість» в історії російської філософії, особливу увагу надано концепціям таких авторитетних філософів як Вл. Соловйов, М.Г. Чернішевський, Н.Н. Алексєєв, Л. Шестов.

Ключові слова: справедливість, справедливе суспільство, цінності, ідеальний порядок, право.

Мамченко Н. В. Правові цінності і справедливість // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 236.

У статті розглянуто основні правові цінності як джерело правосвідомості. Запропоновано вирішення конфлікту між інституційною і персональною справедливістю на основі тлумачення прав людини.

Ключові слова: універсальна, інституційна і персональна справедливість, правова цінність.

Гончарова Н. І. Етичне та правове осмислення проблеми віктимності в сучасному суспільстві // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 241.

В тезах розглядається становлення нової галузі знання віктимології, виділяється низка чинників, які можуть бути використані як оцінні характеристики соціуму, що об'єктивно відображають рівень його віктимизованості.

Ключові слова: віктимність, кримінологія, соціум, конформізм, агресивність.

Курта О. О. Феномен злочину: соціально-філософський аналіз // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 244.

В тезах розглядається правовий та законодавчий статус злочину, аморального вчинку, а також правопорушення, аналізуються соціальні причини зростання злочинності в Україні.

Ключові слова: злочин, правопорушення, аморальний вчинок, виправна система, соціальна адаптація.

Супруненко О. С. Феномен насильства: витонченість проявів // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 246.

В тезах розглядається концепт «насильство» у філософських напрямках ХІХ-ХХ ст., особливу увагу надається «інформаційному насильству», як особливості пост-індустріального суспільства.

Ключові слова: насильство, інформаційне суспільство, індивід, енергія тонкого тіла.

Гринь О. Н. Суверенітет особистості в сучасній Україні // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 248.

В тезах розглядається роль суверенітету в системі соціальних зв'язків сучасної України.

Ключові слова: суверенітет, свобода, права людини.

Данилюк А. Л. Агресія та її роль в суспільстві // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 250.

В тезах агресія розглядається як одна з головних рушійних сил суспільного, культурного і цивілізаційного прогресу.

Ключові слова: агресія, прогрес, конфлікт, влада, лідерство.

Збрицька Л. Г. Тероризм як міфологема сучасного суспільства // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 252.

В тезах розглядається еволюція тероризму як міфу, виявляються його функції в сучасному світі.

Ключові слова: тероризм, міф, міфологема, світовий порядок.

Михайлов О. М. Державний бюджет України як чинник розвитку демократичних відносин // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 254.

В тезах розглядається роль державних бюджетів у формуванні демократичної

системи в Європі, робиться висновок про те, що в сучасній Україні державні бюджети не сприяють розвитку і зміцненню демократичних відносин.

Ключові слова: державний бюджет, демократія, середній клас.

Бондаренко О. В. Особливості релігійної духовності в історії України і їх вплив на стан економічної ментальності сучасної України // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 258.

В тезах розглядається еволюція українського релігійного світогляду і його роль в духовному житті сучасної України.

Ключові слова: світогляд, менталітет, духовність, язичество, атеїзм.

Семиколонов В. М. Роль моральної рефлексії в інформаційному суспільстві // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 262.

В тезах розглядаються негативні аспекти розвитку інформаційних технологій та способи їх подолання.

Ключові слова: суспільство, людина, ЗМІ, Інтернет, інформація, мораль, культура, цінності.

Шавкун І. Г. Етичні категорії сучасного менеджменту освіти // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 264.

В тезах розглядається понятійний апарат ділової етики з погляду сучасної корпоративної культури організацій.

Ключові слова: етика, ділова етика, соціальний контракт, гіпернорми, конфлікт.

Горбань О. В. Філософія освіти в контексті переходу до Болонського процесу // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 266.

В тезах розглядається проблема органічного поєднання болонських стандартів освіти і вітчизняних традицій вищої школи.

Ключові слова: освітні парадигми, національна освіта, стандартизація, суб'єкти учбового процесу.

Шевченко О. К. Специфіка здійснення влади в сучасній Україні // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 268.

В тезах розглядаються чинники й умови здійснення влади в сучасній Україні, аналізуються можливості української влади щодо системних трансформацій.

Ключові слова: влада, національна держава, громадянське суспільство, етнокультурний плюралізм.

Ремез Л. В. Політичний анекдот як соціокультурний феномен // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 271.

В тезах розглядаються типи політичних анекдотів, аналізується процес їх формування і вплив на суспільно-політичне життя країни.

Ключові слова: політика, анекдот, гумор, фольклор, шарж, карикатура.

Трубнякова О. С. Принципи сучасної гендерної політики країн Заходу (соціокультурне обґрунтування) // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 274.

В тезах розглядається становлення і розвиток гендерної теорії, особливу увагу надається ролі політики і суспільно-політичних інститутів у забезпеченні гендерної рівності.

Ключові слова: гендер, рівність, справедливість, політика, соціум, суспільно-політичні структури.

Теоретичний семінар «Сучасні типи логічних задач»

Тягло О. В. Зваження сили аргументів з незалежними резонами // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 277.

Задача знаходження сили аргументів з незалежними резонами визначена як така, що має практичні витоки у юридичній практиці.

Ключові слова: логічна ймовірність, сила аргументів, істинність резонів.

Бистров П. І. Типи логічних задач та методи їх розв'язання // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 279.

Виділено п'ять типів логічних задач та п'ять методів їх розв'язання.

Ключові слова: логічна задача, метод, навчання.

Мануйлов В. Т. Логічні задачі на визначення відношень між поняттями за об'ємом // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 281.

Запропоновано розв'язання задач на визначення відношень між поняттями за об'ємом із використанням мови кванторної логіки.

Ключові слова: поняття, об'єм поняття, відношення між об'ємами понять.

Коротченко Ю. М. Про один підклас класу примітивних логік // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 283.

Запропоновано поширення класу задач примітивних логік за рахунок завдання класу вербальних задач.

Ключові слова: обчислення, примітивні логіки, вербальна задача.

Сарачева А. С. Формалізація деяких цікавих задач на означуваність // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 285.

Розв'язання задач В. Нормана, як таких, що є суто логічними, представлено у формалізованому вигляді.

Ключові слова: логічна задача, означуваність, алгоритм розв'язання задачі.

Тарашилова Ю. А. Світи катастроф // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 288.

Запропоновано логіку, що надає можливість визначати чинники, які ведуть до катастрофи, їхні взаємодії та результати цих взаємодій.

Ключові слова: правильна логіка, можливий світ, привнесене значення.

Павленко С. В. Загальна характеристика задач на програмну означуваність // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 291.

Дається характеристика та класифікація задач на програмну означуваність.

Ключові слова: аналітична означуваність, програмна означуваність, машина Поста.

Ніколко В. М. Класи задач на означуваність // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. 2006. – Т. 19 (58). № 1. С. 293.

Виділено три класи задач на означуваність: на мовний або мислений вираз предмета, що визначається, на онтологічну та на розшукову означуваність. Наведено приклади.

Ключові слова: визначення, означуваність, онтологічна означуваність, розшукова означуваність.